

Speciile caracteristice ale zonei umede de pe Valea Alceului

Az Álcsi-völgy jellemző vízimadár-fajai



Analizând hărțile arhive cu Valea Alceului putem constata, că în zonă au existat habitate umede și în cursul secolelor trecute. Înaintea lucrărilor de regularizare și desecare valea se caracterizează prin existența zonelor umede naturale, pe când balta din zilele noastre se menține datorându-se captării apei de lacul de baraj. Deși suprafața bălții este relativ mică, oferă loc de cuibărit, de hrănit și de odihni pentru sute de păsări acvatice, aproape pe tot parcursul anului. Numărul speciilor semnalate de aici depășește o sută, dintre care prezentăm câteva reprezentative pentru acest habitat.

Az Álcsi-völgyben az elmúlt évszázadok során is léteztek vizes élőhelyek, erre utalnak a területről fennmaradt archív térképek. A lecsapolási munkálatokat megelőzően a völgyet természetes vízesterületek jellemezték, míg a napjainkban meglévő tó a völgyzáró gát víz-visszatartó hatásának köszönhetően marad fenn évről-évre. Ugyan a mocsaras tövög kiterjedése nem túl nagy, több száz vízimadárnak biztosít költő-, táplálkozó- és pihenőhelyet az év jelentős részében. A területen eddig több mint száz fajt írtak le, melyek közül néhány a jellemzőbbek közül itt kerül bemutatásra.



Lopătarul este o pasăre migratoare înrudită cu barza, având culoarea albă, cu nuanțe gălbui-portocalii pe piept și pe cap în perioada nupțială. Cuibărește în regiuni cu bălți, mlaștini, lunci umede, la noi mai ales în lunca și Delta Dunării. Cuibul și-l construiește în stuf sau în copaci. Hrana lopătarilor constă din diferite vietăți acvatice, pe care le capturează prin filtrarea apei cu ciocul lui de forma unei linguri. Majoritatea exemplarelor pe care avem ocazia de a le observa la Livada de Bihor provin dintr-o colonie de cuibărit instalată într-o mlaștină de la Biharugra (Parcul Național Körös-Maros, Ungaria), la o distanță de 10 km de aici. Populația din România este periclitată mai ales din cauza degradării habitatelor de cuibărit respectiv hrănit.

A **kanalagém** vonuló madár és a gólyákkal áll rokonságban. A madarak egyébként egyöntetű hófehér tollruháját csak a nászidőszak alatt bontja meg a mell és fej néhány narancssárga tolla. Mocsaras területek közelében fészkel, nálunk főleg a Duna árterében és deltájában. Fészket nádasba vagy fákra rakja. Táplálékát szinte kizárólag kisebb vízi élőlények alkotják, melyeket kanálszerűen kiszélesedő csőrével, a vizet szűrőülve gyűjti össze. A területen észlelt maroniu-roșcat, coada, partea posterioară a aripilor și abdomenul fiind alb strălucitor. Rațele roșii sunt migratoare, toamna pleacă spre cartierele de iarnă din Peninsula Arabică, nordul Africii și sudul Europei. Se hrănește cu seminte, grăunțe, muguri și lăstari de plante acvatice, dar consumă și insecte acvatice, mormoloci și moluște. Este printre puținele specii de rațe sălbatice de la noi, la care vânătoarea este interzisă.



Rața roșie face parte dintre cele mai periclitate păsări acvatice din Europa, fiind protejată la nivel global. Datorită lucrărilor de regularizare a râurilor și desecarea mlaștinilor, suprafața habitatelor umede preferate de această specie s-a diminuat semnificativ. Se recunoștește după penajul aproape uniform maroniu-roșcat, coada, partea posterioară a aripilor și abdomenul fiind alb strălucitor. Rațele roșii sunt migratoare, toamna pleacă spre cartierele de iarnă din Peninsula Arabică, nordul Africii și sudul Europei. Se hrănește cu seminte, grăunțe, muguri și lăstari de plante acvatice, dar consumă și insecte acvatice, mormoloci și moluște. Este printre puținele specii de rațe sălbatice de la noi, la care vânătoarea este interzisă. Alte specii de rațe, care apar în mod regulat în Valea Alceului, sunt: rața mare, rața cărăitoare, rața mică, rața cu cap castaniu.

A **cigányrécét** a legveszélyeztetettebb európai vízmadarak közé sorolják, az egész földkerekségen védett. A faj által kedvelt vizes élőhelyek kiterjedése az elmúlt időszakban jelentősen szűkült, miután a térségünkben található folyókat szabályozták, a mocsarakat lecsapolták. Viszonylag könnyen felismerhető jobbára egyszínű, vörösesbarna tollazatáról, illetve a fartsákjából, has és szárnytükrök fehér színéről. A cigányrécét vonuló faj, ősszel elhagyja térségünket és az arab félszigeten, Észak-Afrikában, Dél-Európában tölti a telet. Magokkal, rügyekkel, növények hajtásaival táplálkozik, de vízivarokat, ebihalakat és puhatestűeket is fogyaszt. Azon kevés vadréce fajok közé tartozik, amelyek eljutása Romániában tilos. A mácsapustai tóra jellemző récefajok között tartjuk számon még a tőkés récét, a böjti récét, a csörgő récét, a barátrécét is.



Nagățul este un reprezentant al limicolelor (păsări de țărniță), fiind specie frecvent clocitoare în vecinătatea zonelor umede (fânațe, mlaștini), deseori în terenuri arabile. Își instalează cuibul pe sol, în care depune de obicei patru ouă bine camuflate. Poate fi ușor recunoscut datorită moțului lung și subțire de pe cap. Dispune de un zbor acrobatic, cu bătăi de aripi rapide. Vocea sa țipătoare (vi-vit, bi-bi) este de asemenea caracteristică. Se hrănește mai ales cu insecte, larve și seminte. Deseori poate fi observat umblând sau fugind pe câmp în căutarea hranei. Nagățul este o specie migratoare, care apare la noi încă din februarie și părăsește meleagurile noastre abia prin octombrie-noiembrie. Deseori migrează în grupuri mari. În Valea Alceului este prezent atât ca specie cuibăritoare, cât și de pasaj. Alte specii de limicole, care pot fi văzute des pe baltă, sunt: fluierarul de mlaștină, fluierarul cu picioare roșii, cătăliga, bătașul.

A **bibic** a limikoliák (partimadarak) képviselője, és a vizes élőhelyek, nedves rétek, mocsaras területek és szántók gyakori fészkelője. Fészket a talajra hordja össze, ebbe rakja többnyire négy darab pettyezett, a környezetbe szinte észrevehetetlenül beolvadó tojását. Könnyen felismerhető a fejen található hosszú és vékony bóbítájáról, vagy gyors szárnycsapásokból álló akrobatikus röptéről. Szintén jellemző panaszos hangja (bibi), melyről nevét is kapta. Rovarokkal, lárvákkal, magokkal táplálkozik. Gyakran lehet megfigyelni, amint a talajon futva élelem után kutat. Vonuló, de már februárban megjelenik nálunk, és a fészkelőperiódus után összeverődő nagy bibic csapatok csak késő ősszel tűnnek el. A bibicet az Álcsi-völgy fészkelő illetve vonuló madárfajai között is számon tartjuk. Egyéb, a területet gyakorta felkereső partimadár még a réti cánkó, a piroslábú cánkó, a gólyatölcs, a pajzsos cánkó.



Egreta mică este o specie de stârc, care împreună cu egreta mare se evidențiază prin coloritul său uniform de un alb strălucitor. Egreta mică își montează cuibul în arbori și arbuști, și de obicei cuibărește în colonii mixte împreună cu alte specii de stârci. Păsările de la Livada de Bihor cuibăresc în Pădurea Rădvanii (Parcul Natural Cefa) și zăvoaiele de sălcii din lunca Crișului Repede. Egretele se hrănesc în mare parte cu broaște, peștișori și nevertebrate acvatice. Dispariția zonelor umede naturale este prin-cipalul factor periclitant pentru aceste păsări. Alte specii de stârci, care se pot observa pe balta din Valea Alceului, sunt: stârcul cenușiu, egreta mare, stârcul de noapte.

A **kis kócsag** a gémelek közé tartozik, és a nagy kócsaggal egyetemben világítóan fehér tollazatával tűnik ki. A kis kócsag fak és cserjék ágai közé építi fészket, és sokszor telepesen költ, más gémfajokkal közösen. A mácsapustai tavon táplálkozó kis kócsagok a Radványi-erdőben (Cséffai Natúrpark) és a Sebes Körös menti fülzigetekben költenek. A kócsagok tápláléklistáján főleg kételtűiek, apró halak és vízi gerinctelenek szerepelnek. A természetes vizes élőhelyek megfogyatkozása a kis kócsagra leelkedő legkiemeltőbb veszélyforrás. Az Álcsi-völgy egyéb, jellemző gémfajai között említhetjük még a szürke gémet, a nagy kócsagot és a bakcsót is.



Pentru mai multe detalii accesați www.milvus.ro, sau contactați-ne prin e-mail (valeaalceului@milvus.ro) sau prin telefon (0265-264726)!



Partener: Agenția pentru Protecția Mediului Bihor

